

Westphaliae III Tabula.

*Regio & unde
dicta.*

Situs.

*Imperium majo-
runt.*

Opida.

Tertia & postrema V Westphaliae Tabula, sicuti titulus ipse præ se fert, tres partes graphicæ delineatas exhibet, Ducatum Bergensem, Comitatum Marchia & Diœcesin Colonensem. Eas, eo quo propositæ sunt ordine, percurramus. Offert se primo loco *Ducatus Montensis* sive *Bergensis* qui a Bergo ripens Opido nomen habens, incipit apud inferiorem Vesalam, ascenditque juxta Rhenum magno spatio. De hujus autem Ducatus initio sic scribit Munsterus: Tempore Henrici Aucupis Rom. Regis, nempe anno ccicxxiv fuere duo Fratres, qui ob exhibitum ministerium honorati fuerunt a rege Henrico, qui designavit eis in Westphalia certam quandam regionem, in qua senior, nempe *Adolphus*, construxit Castellum quoddam prope Comitatum Arnsberg. nominavitque illud *Volveshegh*: & temporum successu non parum cultorem reddidit terram illam per circuitum, Opidis & vicis eam ornans. Alter quoque Frater, *Eberhardus* nomine, construxit & ipse Castellum, appellavitque illud *Aldenburg*. Crescentibus autem Fratribus illis in potentia & opibus, creavit Rex Adolphum in Comitem, & ditionem erexit in Comitatum, qui dictus fuit Comitatus de Altena. Eberhardi quoque terram sublimavit in Comitatum Bergensem. Paullo post Eberhardus factus Monachus, tradidit Fratri suo ditionem suam, & constructo Monasterio juxta fluvium Dne factus est Abbas in eo. Ab Adolpho & posteris ejus descenderunt comites isti: *Engelbertus*, *Adolphus*, *Engelprechus* & *Adolphus*. Is vero Adolphus cum nullam reliquisset prolem, cessit Comitatus Bergensis filio Sororis sui, nempe *Gerardo* Comiti Iuliacensi. Post eum præfuit utrique ditioni Filius ejus *V Vilhelmus*, & post *V Vilhelmu* *Gerardus*, post Gerardum filius ejus *Wilhelmus*: atque huic successit Filius ejus vocatus quoque *V Vilhelmus*, Dux primus Iuliacensis, Bergensis & Dux Gelriæ. Successit autem ei in his Ducatis Frater ejus *Rainoldus* qui mortuus est anno Christi cīo ccccxxii i: mansitque post hæc tempora ditio Montensis apud Ducatum Iuliacensem. Sunt qui aiunt comitatum Montensem eretum eo tempore quando Henricus Superbus fuit depositus a Friderico i. Anno tamen Christi cīo cccxxxvi fecit *Carolus iv* ex comitatu Marchionatum, & Filius ejus *V Ventzelaus* sublimavit ad Ducatum. Hæc ille. Est hic Imperiale, sub Montensis Ducis tutela Opidum *Essendia*, in quo Alfridus iv Hildesheimensium Præsul Collegiarum ut vocant Virginum Vestarium ex paternis facultatibus fundavit Cœnobium, ut sub Abbatissæ educatione i i Virgines alerentur, & xx similiter Canonici sub ejus loci Decano, Canonica viverent vitam. Asyli Privilegio Abbatia gaudet, & locus in ea maxime die Borcht nuncupatus. Villæ aliquot vicinæ, ejus subsunt dominio. Ecclesia ibi perelegans in qua Tabula exhibetur visenda Brunii illius Agrippinatis opus. Ager Frumenti & Triticæ præstansissimi ferax, unde candidus Essendiæ panis in precio est. Opidani Negotiationem etiam remoram, alii Artem Textoriam, Fabrilem complures exercent. Non aliud facile reperias locum, ubi plura confiantur scolopeta. Fontibus abundat & atro carbonario Lapide quem territorium vicinum suppeditat, potissimum vero qua Steltium est, ad Ruram Amnem Opidum. Est & *Dusseldorpium* a Duselo amne cognominatum. Atq; Præfecturæ xx, *Blanskenborch*, *Levvenberch*, *Huickesvagen*, *Bornfeldt*, *Salingen*, *Lantzbergh*, *Dusseldorf*, *Steinbach*, *Byenbach*,